

Utgångspunkter för IMTs arbete mot människohandel.

Vision

IMT's vision är en värld utan människohandel.

Kampen mot trafficking går att vinna.

Människohandel är ett komplext problem som i grunden bottenar i fattigdom och bristande jämställdhet. Människohandel sker globalt, och har funnits genom historiens lopp i olika former, i olika regioner och har varierat i omfattning. Slaveri som en etablerad handelsform har förbjudits och eliminerats i stora delar av världen, men människohandel, framför allt för sexuella ändamål har fått förnyad uppmärksamhet sedan mitten av 1990-talet. Historien visar dock att slaveri och handel med människor kan avskaffas. Vägen till ett avskaffande är lång, men en första förutsättning är en medvetenhet om människohandelns komplexitet och nolltolerans. IMT utgår i sin verksamhet från en analys av människohandel som resultat av en rad olika faktorer och orsaker på såväl global som nationell nivå. IMT har i sin verksamhet valt att fokusera på en del av det mycket komplexa sambandet, nämligen stödet till de enskilda brottsoffren.

Fattigdom och bristande jämställdhet är grogrunden

I ett globalt perspektiv lever kvinnor och män under mycket olika villkor, där kvinnor generellt sett har betydligt sämre möjligheter att försörja sig, göra sin röst hörd och ha ägarskap över sina liv. Människohandel är en grym och cynisk konsekvens av kvinnors ojämlika villkor vad gäller resurser, valmöjligheter och makt. Kvinnors sämre utgångsläge återfinns både i samhället i stort, i familjen och i livets alla faser och områden. Många kvinnor söker själva olika vägar för att komma ur fattigdom eller svåra livsförhållanden, andra blir lurade in i människohandlarnas nät. Oavsett hur det går till utnyttjas deras sämre position och förutsättningar. Ojämlig tillgång till makt och resurser är dock inte det enda skälet; även attityder kring kvinnor och mäns roller och rättigheter utgör en grund för handeln. Den vanligt förekommande synen på kvinnor och flickor som mindre värda, som ska behaga mannen liksom mannens rätt till sex är attityder som återfinns i alla samhällsskikt. Sådana attityder är en grogrund för att framför allt män tillskriver sig rätten att köpa sex av kvinnor. Sådana attityder går att ändra.

De personer som utsätts för människohandel är offer för ett brott, men de är aktörer i sina egna liv och skall ges utrymme för egen handlingskraft. Ett empowerment perspektiv är utgångspunkten vad gäller IMTs syn på brottsoffren. Med ett empowerment perspektiv avser IMT alla de processer genom vilka en människa eller en grupp människor blir ägare över sina liv. Det innebär att se offer för människohandel som offer för brott, men aktörer i sitt liv som skall mötas med respekt.

Det är omöjligt att särskilja en grupp kvinnor eller barn som potentiella människohandelsoffer.

Det är främst kvinnor, flickor och pojkar som utgör potentiella offer för människohandel. Riskgrupper varierar med region och kontext: I konfliktsituationer eller vid humanitära katastrofer är kvinnor, flickor och pojkar mest utsatta. Den stora grupp personer i fattigdom eller arbetslöshet som helt enkelt måste hitta ett sätt att försörja sig. Den grupp av kvinnor – som många gånger kan vara välutbildade - som under en kort period vill tjäna mer pengar än vad man kan göra i hemmiljön. Det finns även de som blir fysiskt kidnappade, drogade och sålda. Det kan handla om kvinnor och flickor som har ett vanligt arbete men vars lön inte räcker för att försörja familjen eller kvinnor som redan är i prostitution av olika anledningar. Sammanhanget och situationen som dessa befinner sig i påverkar i hög grad utgången.

Människohandel är brottslighet.

De personer som köper eller handlar med människor bryter mot grundläggande mänskliga rättigheter och svensk lag. Människohandel är till största delen kontrollerad av den organiserade brottsligheten men fenomenet är inte helt förbehållet stora kriminella nätverk. Många grupper som är involverade i människohandel är småskaliga och hänger ihop under lösa former så länge alla inblandade har något att vinna på samarbetet. Dessa grupper kan specialisera sig på olika länkar av människohandelskedjan såsom rekrytering, transport, bordellverksamhet etcetera. Det finns en stark koppling mellan människohandel och annan organiserad brottslighet såsom andra former av handel, t.ex. med vapen och droger. Dessa olikartade typer av brott är också kopplade till olika enheter och komponenter av den organiserade brottsligheten som sedan arbetar självständigt för att bedriva sin verksamhet. Den brottsliga karaktären av handeln innebär att det kan innebära risker för såväl de kvinnor/barn som är dess offer om de vittnar, eller för dem som stödjer dem eller motverkar förövarna.

Människohandel utgör en ekonomisk marknad.

Människohandel begränsas inte till enbart sexuellt utnyttjande. Människohandel förekommer även för andra ändamål beroende på efterfrågan: hushållsarbete, tiggeri, organhandel, olika former av tvångsarbete, soldat mm. Många gånger utnyttjas samma person för olika syften, t ex både hushållsarbete och sexuellt utnyttjande. En grundläggande förutsättning för människohandel är att det finns ett utbud, unga kvinnor, flickor och pojkar som t.ex. har små möjligheter att försörja sig, har trakasserats, diskriminerats, utnyttjats sexuellt med mera. Likväl som det finns ett utbud, måste det även finnas en efterfrågan inom såväl sexindustrin som för andra ändamål. Ett av huvudsyftena med människohandel är att förse marknaden/sexindustrin med nya "varor". Efterfrågan på "variation och förnyelse" styr handeln. "Varorna", värderas efter vad som efterfrågas. I Vitryssland har hela grupper handlats med där kvinnorna säljs för prostitution, män för byggnadsarbete, barnen och gamla kvinnor för tigger. Unga kvinnor och flickor värderas efter ålder, hudfärg, etnisk

tillhörighet efter en mytifierad sexualitet t.ex. en färgad kvinna, en ryska, en thailändska. Det är efterfrågan som styr handeln och gör den lönsam.

Alla kan göra något.

Att motverka människohandel kräver internationell och nationell samverkan inom många arenor såsom rättsektorn, sociala sektorn inklusive rehabilitering, migrationsfrågor (prevention samt återvändande), hälsosektorn, ekonomisk utveckling, information, attityd- och påverkansarbete. Det kräver samverkan på mellanstatlig nivå, liksom inom det civila samhället och inom den privata sektorn, samt mellan dessa sektorer. Det innebär också att individen tar ställning och engagerar sig:

- Verka för att flickor och pojkar, kvinnor och män har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.
- Att verka för jämställdhet och motverka fattigdom i internationellt utvecklingssamarbete
- Att inte acceptera en tillskriven rätt att köpa människor för sexuellt eller annat utnyttjande.
- Bidra ekonomiskt för att ge stöd till de personer som är brottsoffer.

Verksamhetsidé

IMTs kärnverksamhet är att verka för att brottsoffer för människohandel får ett värdigt stöd där utgångspunkter är individens aktörskap, det vill säga med empowerment som metod och mål. IMT skall specifikt:

- stödja utsatta människor, flickor och kvinnor, pojkar och män utsatta för trafficking för sexuellt utnyttjande eller för andra ändamål.
- stödja specifika insatser för att motverka människohandel för sexuella eller andra ändamål.

IMT skall därtill motverka människohandel genom att i preventivt syfte verka för attitydförändring vad gäller synen rätten till att köpa och utnyttja människors kroppar och liv. IMT skall verka för attitydförändring genom att:

- Verka för ökad kunskap om människohandel
- Sprida information om människohandel